

სარისკო კაპიტალი – დანიშნულება და მიზნობრივი აუდიტორია

ალექსანდრე ხვედელიანი

კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის დოქტორანტი

რეზიუმე

მაღალრისკიანი მეცნიერებატევადი ინოვაციური პროექტების განხორციელების ერთ-ერთ ყველაზე პერსპექტიულ გზად გვევლინება ვენჩურული ინვესტირება, რომლის ეფექტიანობაც მსოფლიო პრაქტიკით არის დამტკიცებული. თანამედროვე პირობებში, როდესაც კონკურენტული ბრძოლის მეთოდები კოპირდება და მოდიფიცირდება, ბიზნესში მთავარია ინოვაციური გარემო, ახალი იდეების სწრაფად გავრცელება და კოოპერირება, ინოვაციების დარგში საწარმოების თანამშრომლობა სხვა რეგიონების ბიზნესთან. ვენჩურული ინვესტირება წარმოადგენს კატალიზატორს ინოვაციური საქმიანობის განვითარებისთვის. ვენჩურული ინვესტირების მთავარი თავისებურება, საბანკო დაკრედიტებისგან განსხვავებით, არის ის, რომ ინვესტიციები, როგორც წესი, ხორციელდება ინოვაციური მიმართულების მცირე, საშუალო კერძო ან პრივატიზებულ საწარმოებში რაიმე გარანტიით უზრუნველყოფის გარეშე. დღეისთვის ვენჩურული დარგი განიცდის აღმავლობის პერიოდს, რასაც ხელს უწყობს გლობალიზაციის პროცესები, საზოგადოების ინფორმატიზება, ცოდნისა და ინფორმაციის როლის ზრდა ბიზნესში. ვენჩურული ინვესტირების სტიმულირების ღონისძიებათა კომპლექსის დახმარებით ნებისმიერ რეგიონს აქვს შესაძლებლობა განახორციელოს ნახტომი ინოვაციური საქმიანობის განვითარებაში ხარისხიანი ეკონომიკური ზრდის უზრუნველყოფის მიზნით.¹

ბიზნესის წამოწყება და პროდუქტის ბაზარზე მოხვედრა ყოველთვის არის დაკავშირებული სხვადასხვა სახის ოპერაციულ ხარჯებთან. ამისათვის საჭიროა ბიზნესმა მოახერხოს

1 David Gladstone Laura. Venture Capital Investing.2004,p.193

სხვადასხვა სახის ფონდების მოხიზვლა და დარწმუნება, რომ სწორედ მათ იდეაში განთავსდეს ინვესტიცია. მცირე იდეები ხშირად დაფინანსების ისეთ წყაროებს მიმართავენ, როგორებიცაა: პირადი სესხები, ოჯახის სახსრები, სესხები მეგობრებისგან და ა.შ. დიდი და ამბიციური ბიზნეს პროექტები კი გაცილებით დიდ თანხებს მოითხოვენ. ასეთ დროს, ინოვაციური იდეის ავტორები მიმართავენ სარისკო კაპიტალის ფონდებსა და „ანგელოზ“ ინვესტორებს. „ანგელოზი“ ინვესტორები საკუთარ თანხებს დებენ სტარტაპებში და სულაც არ ავალდებულებენ ისინი მათ ჩადებული თანხის უკან დაბრუნებაში. სარისკო კაპიტალის დაფინანსება 5 ძირითად საფეხურს მოიცავს. თუმცა საფეხურების რაოდენობა შეიძლება განსხვავდებოდეს ინვესტორისა და ინოვაციური იდეის ცვლილებასთან ერთად. სილიკონის ველზე გამოიკვეთა ტენდენცია, რომლის მიხედვითაც ვენჩურული ფონდები ინვესტიციას ახდენენ ისეთ დამწყებ კომპანიებში, რომლებსაც კარგ იდეასა და უდიდეს მოტივაციასთან ერთად გააჩნიათ სწორად მიზანმიმართული პროდუქტი და წარმატების მიღწევის უმოკლესი ვადები. ცოდნასა და ინოვაციაზე დაფუძნებული ეკონომიკის მშენებლობა გრძელვადიანი პროცესია. საქართველოშიც აუცილებელია ამ მიმართულებით სწრაფი და ეფექტური ნაბიჯის გადადგმა. პირველ რიგში უნდა მოხდეს საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება. მეორე, გასათვალისწინებელია საქართველოს რეალობა ის ძლიერი და სუსტი მხარეები, რომლებიც ქვეყანას გააჩნია. მესამე, სახელმწიფო დონეზე უნდა ჩამოაყალიბდეს ერთიანი ხედვა და სტრატეგია, გამოიყოს პრიორიტეტული დარგები.

საკვანძო სიტყვები: ვენჩურული კაპიტალი, სარისკო კაპიტალი, სილიკონის ველი, «ბიზნეს» ანგელოზები, სტარტაპი, ბიზნეს ინკუბატორი.

შესავალი

ქვეყნის კონკურენტუნარიანი ეკონომიკური პოტენციალის განვითარების პრობლემა დაკავშირებულია დღევანდელი საქართველოს მთელ რიგ სხვა პრობლემასთან. ამ პრობლემების

გადაწყვეტა მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია ეკონომიკის მაღალტექნოლოგიურ სფეროში არასაბიუჯეტო ინვესტიციების დასაბანდებლად თანამედროვე საფინანსო საშუალებების და მექანიზმების გამოყენების ცოდნასა და შესაძლებლობაზე. მაღალრისკიანი მეცნიერებატევადი ინოვაციური პროექტების განხორციელების ერთ-ერთ ყველაზე პერსპექტიულ გზად გვევლინება ვენჩურული ინვესტირება, რომლის ეფექტიანობაც მსოფლიო პრაქტიკით არის დამტკიცებული. თანამედროვე პირობებში, როდესაც კონკურენტული ბრძოლის მეთოდები კოპირდება და მოდიფიცირდება, ბიზნესში მთავარია ინოვაციური გარემო, ახალი იდეების სწრაფად გავრცელება და კოოპერირება, ინოვაციების დარგში საწარმოების თანამშრომლობა სხვა რეგიონების ბიზნესთან. სახელმწიფო ინოვაციური პოლიტიკა საქართველოს საბაზო დარგებსა და საწარმოებში მიმართული უნდა იყოს მსოფლიო დონის სამეცნიერო-ტექნიკური და ტექნოლოგიური მიღწევების დაჩქარებულ ათვისებზე, ბუნებრივი რესურსების კვლავწარმოებაზე (მინერალური წყლები და სხვ.).

ძირითადი ტექსტი

საქართველოში ბუნებრივი რესურსების ეფექტიანი გამოყენების პრობლემების გადაწყვეტა შესაძლებელია ინოვაციური საქმიანობის განვითარებით, რომელიც საშუალებას იძლევა დაინერგოს ახალი, უფრო ეფექტიანი ტექნოლოგიები ეკონომიკის ყველა დარგში.

ვენჩურული ინვესტირება წარმოადგენს კატალიზატორს ინოვაციური საქმიანობის განვითარებისთვის. ვენჩურული ინვესტირების მთავარი თავისებურება, საბანკო დაკრედიტებისგან განსხვავებით, არის ის, რომ ინვესტიციები, როგორც წესი, ხორციელდება ინოვაციური მიმართულების მცირე, საშუალო კერძო ან პრივატიზებულ საწარმოებში რაიმე გარანტიით უზრუნველყოფის გარეშე. ვენჩურული ინვესტიორი არ ცდილობს კომპანიის აქციების საკონტროლო პაკეტის ყიდვას და ვარაუდობს, რომ კომპანიის მენეჯმენტი მის ფულს გამოიყ-

ენებს ფინანსურ ბერკეტად საკუთარი ბიზნესის უფრო სწრაფი ზრდისა და განვითარებისათვის.

ვიხილავთ რა ვენჩურულ ინვესტირებას, აუცილებელია მკვეთრად გავმიჯნოთ ვენჩურული და პირდაპირი ინვესტიციები. ვენჩურული ინვესტირების განმასხვავებელად შეიძლება მივიჩნიოთ ის, რომ მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში ეს მექანიზმი გამოიყენება მცირე და საშუალო ბიზნესის ინოვაციური საწარმოების დასაფინანსებლად. რაც შეეხება საქართველოს, აქ ძირითადად მოქმედებს პირდაპირი ინვესტიციების ფონდები. მთელ მსოფლიოში ვენჩურული კაპიტალის ძირითად წყაროებს (ფონდების კაპიტალიზაციის საერთო მოცულობის დაახლოებით 2/3-ს) წარმოადგენს ბანკები, საპენსიო ფონდები და სადაზღვევო კომპანიები.

დღეისთვის ვენჩურული დარგი განიცდის აღმავლობის პერიოდს, რასაც ხელს უწყობს გლობალიზაციის პროცესები, საზოგადოების ინფორმატიზება, ცოდნისა და ინფორმაციის როლის ზრდა ბიზნესში. უკანასკნელი წლების ლიდერად, ჩვენი აზრით, გვევლინება მობილური ტელეფონები და უსადენო ტექნოლოგიები, რადიოს ყველანაირი დამატებები, პირველ რიგში გიგაპერცის დიაპაზონში. რისკული ინვესტიციების ობიექტებად შეიძლება იქცეს სამრეწველო რესტრუქტურისაცა, ახალი ტექნოლოგიები და მცირე ბიზნესი.¹

საქართველოს პირობებში ვენჩურული კაპიტალის გაშენებასა და მნიშვნელოვანი პრიორიტეტებია: სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა, საქართველოს ენერგეტიკის დარგში წარმოებული პროდუქციის ენერგოტევადობა, ეკოლოგიური ენერგოეფექტიანი ბინების აშენება და სხვ. ზოგადად, ქვეყნის საწარმოებში ინოვაციების ხელისშემშლელია საკუთარი ფულადი სახსრების უკმარისობა, სახელმწიფოს მხრიდან სუსტი ფინანსური მხარდაჭერა, ახალ პროდუქტებზე დაბალი გადახდისუნარიანი მოთხოვნა, ინოვაციების მაღალი ღირებულება, მაღალი ეკონომიკური რისკი, სიახლეთა ამონაგების ხანგრძლივი ვადები, აგრეთვე ინოვაციური ინფრასტრუქტურის

1 Ginsberg A., Hasan I. New Venture Investment. Hardcover., 2003, p.47

განუვითარებლობა.

ვენჩურული ინვესტორების სტიმულირების ღონისძიებათა კომპლექსის დახმარებით ნებისმიერ რეგიონს აქვს შესაძლებლობა განახორციელოს ნახტომი ინოვაციური საქმიანობის განვითარებაში ხარისხიანი ეკონომიკური ზრდის უზრუნველყოფის მიზნით.¹

ეკონომიკური განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებებზე ვენჩურული ინვესტირებისა და ადეკვატური ასახვისათვის აუცილებელია, უპირველეს ყოვლისა, სახელმწიფო პრიორიტეტების მკაფიოდ შემუშავებული სისტემა.² მსოფლიო პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ პირველადი უნდა იყოს მეცნიერების და ტექნოლოგიების პრიორიტეტული მიმართულებების განსაზღვრა. კონცეპტუალურად პრიორიტეტული მიმართულებების განსაზღვრისათვის აუცილებელია გათვალისწინებულ იქნეს შემდეგი კრიტერიუმები: კონკურენტუნარიანობა და ცხოვრების ხარისხი. ამასთან დაკავშირებით, აუცილებელია პრიორიტეტული მიმართულებების და კრიტიკული ტექნოლოგიების რეგიონული და დარგობრივი ჩამონათვალის შემუშავება; ასევე ვენჩურული კაპიტალის ბაზრის სახელმწიფო მხარდაჭერის ისეთი სისტემის შექმნა, რომელიც, თავის მხრივ, ითვალისწინებს სპეციალური ორგანოების, კერძოდ, კი, სახელმწიფო რეგიონული და დარგობრივი ფონდების შექმნას, რაც პრიორიტეტული მიმართულებების ინოვაციური პროექტების დაფინანსების მიზნით ვენჩურულ ორგანიზაციებს აძლევს გარკვეულ გარანტიებს. ინოვაციური სისტემის განვითარების დარგში სახელმწიფო პოლიტიკა უნდა განხორციელდეს შემდეგი მიმართულებით: ინოვაციურ საქმიანობასთან დამოკიდებულებაში ხელსაყრელი ეკონომიკური და სამართლებრივი გარემოს შექმნა; ინოვაციური სისტემის ინფრასტრუქტურის ფორმირება; ინტელექტუალური საქმიანობის შედეგების კომერციალიზების სახელმწიფო მხარდაჭერის სისტემის შექმნა.

1 David Gladstone Laura. Venture Capital Investing.2004,p.193

2 Michael J Roberts, Howard H Stevenson. New Business Ventures and the Entrepreneur. Harvard Business School Publishing. Hardbound. 2006,p.284.

ბიზნესის წამოწყება და პროდუქტის ბაზარზე გასვლა ყოველთვის არის დაკავშირებული სხვადასხვა სახის ოპერაციულ ხარჯებთან. ამისათვის საჭიროა ბიზნესმა მოახერხოს სხვადასხვა სახის ფონდების მოხიზვლა და დარწმუნება, რომ სწორედ მათ იდეაში განთავსდეს ინვესტიცია. მცირე იდეები ხშირად დაფინანსების ისეთ წყაროებს მიმართავენ, როგორებიცაა: პირადი სესხები, ოჯახის სახსრები, სესხები მეგობრებისგან და ა.შ. დიდი და ამბიციური ბიზნეს პროექტები კი გაცილებით დიდ თანხებს მოითხოვენ. ასეთ დროს, ინოვაციური იდეის ავტორები მიმართავენ სარისკო კაპიტალის ფონდებსა და «ანგელოზ» ინვესტორებს. ეს ტერმინი იმ ინვესტორებს მოიცავს, რომლებიც საკუთარი თანხების ინვესტირებას ახდენენ ინოვაციურ და ჯერ კიდევ დაუტესტავ იდეებში.

«ანგელოზი» ინვესტორები საკუთარ თანხებს დებენ სტარტაპებში და სულაც არ ავალდებულებენ ისინი მათ ჩადებული თანხის უკან დაბრუნებაში. რისკიანი ინვესტორი პორტფელური ბიზნესის მოგების წილს ითხოვს (8-10%) და არა თანხის პროცენტით დაბრუნებას, როგორც ხშირ შემთხვევაში ბანკები და სხვა ბიზნეს სესხების გამცემი ორგანიზაციები იქცევიან.¹

რისკიანი ფონდები ხშირ შემთხვევაში კერძო ბიზნესის და, შესაბამისად, ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების ერთ-ერთ მთავარ წყაროდ იქცევიან. სწორედ ამიტომ არის, რომ ამგვარ ფონდებში ხშირად თანხის შეტანას თავად სახელმწიფო იღებს თავზე. გარდა სახელმწიფოსი, სარისკო ფონდებისათვის თანხას ევროგაერთიანება და კერძო ბიზნესის ხელშემწყობი სხვადასხვა ფონდებიც გამოყოფს.

იმის გათვალისწინებით, რომ ინვესტირება ინოვაციურ და დაუტესტავ იდეებში ხდება, ლოგიკურია, რომ თანხის მიღებაზე სტარტაპს საკმაოდ დიდი და რთული შესარჩევი ეტაპის გავლა უნევს. ინვესტორი უნდა დარწმუნდეს, რომ ინვესტირებული თანხა მოგებას მოუტანს.

1 J. Corey Pierce The Art & Science of obtaining Venture or Angel Investor Capital, 2007 .

URL: <http://www.businessfinance.com/books/venturecapital.pdf>

სურათი: 1¹

საფერმო საკლავოება	„ანგელოზების“ მეთრ „ანგელოზი“	წარმატებით განხორციელებული ინვესტიციების მაგალითები ბიზნესის სახე	წილის შეძენის ფასი მდნ დოლარი	წილის გაყიდვის ფასი მდნ დოლარი	გაყიდვის ფასი / შეძენის ფასი
Apple Computer	Mike arkula	კომპიუტერული ტექნიკა	91,0	154	1,692
Amazon.com	Thomas Alberg	ინტერნეტ-მაღაზია	0,1	26	260
Blue Rhino	Andrew Filipowski	პროპანის ცილინდრების შეცვლა	0,5	24	48
Lifeminders.com	Frans Kok	Internet e-mail შესენების მომსახურება	0,1	3	30
Body Shop	Ian McGinn	სსეულის მოვლის საშუალებები	4,0	42	10,5
ML Laboratories	Kevin Leech	თირკმელის მკურნალობა	50,0	71	1,42
Matcon	Ivan Semenenko	სატვირთო კონტეინერები	0,0150	2,5	166

სარისკო კაპიტალის ფინანსირება 5 ძირითად საფეხურს მოიცავს. თუმცა საფეხურების რაოდენობა შეიძლება განსხვავდებოდეს ინვესტორისა და ინოვაციური იდეის ცვლილებასთან ერთად. ეს ძირითადი 5 საფეხურია:

1. სანყისი («დათესვის») ეტაპი (The Seed Stage) – სწორედ ამ ეტაპზე წყდება დაფინანსდება თუ არა იდეა ინვესტორის მიერ. იდეის ავტორმა უნდა დაარწმუნოს ინვესტორი იდეის პერსპექტიულობაში. ამის შემდეგ, იმ შემთხვევაში თუ ინვესტორი დაინტერესდა იდეით, იგი ახდენს მცირე თანხის განთავსებას იდეის მომავალი პოტენციის კვლევაში. ამ ეტაპზე ხდება იდეის/პროდუქტის სეგმენტის და სავარაუდო კლიონტების შესწავლა.

2. სტარტაპის ეტაპი (The Startup Stage) – ძირითადი სამუშაო გუნდის და იდეის/პროდუქტის საბოლოო პროტოტიპის შემუშავება. თუ ჯგუფს ღირეკტორთა საბჭო გააჩნია, მაშინ მასში რისკიანი კაპიტალის ფონდის ერთი წარმომადგენელი

1 <http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-bin/library.exe?e=d-01000-00---off-0period-00-1---0-10-0---0---0direct-10---4-----0-11--11-ka-50---20-about---00-3-1-00-0-10-11-1-OutfZz-8-00&cl=CL2.7&d=HASH5071f13b5398184d53b8bd.7>=1>

იკავებს ადგილს.

3. მესამე საფეხური (The Second Stage) – პროდუქტის ბაზარზე შეტანა, შესაბამისად, სტარტაპი პირველად აწყდება საკუთარ კონკურენტებს. იგი უკვე იმაზე ფიქრობს, როგორ წაგლიჯოს ბაზრის წილი კონკურენტებს. სტარტაპი ფიქრობს სანარმოო ხარჯების შემცირებასა და უზარალობის წერტილის მიღწევაზე.

4. მესამე ეტაპი (The Third Stage) – პედუქტის განვითარება და კომპანიის კონკურენტული უპირატესობების გამოკვეთა. ეს შეიძლება მოხდეს SWOT ანალიზის საფუძველზე, სადაც კომპანია საკუთარ სიძლერებს, სისუსტეებს, შესაძლებლობებსა და საფრთხეებს სწავლობს. ამ ეტაპზე რისიკიანი კაპიტალის ფორმა სტარტაპის განვითარებას უწევს მონიტორინგს და აკონტროლებს, თუ რამდენად ეფექტურად და გეგმის მიხედვით გადადის გუნდი ერთი ეტაპიდან მეორეზე.

5. «ხიდის»/წინასასაჯარო საფეხური (The Bridge/Pre-Public Stage) – კომპანია აყალიბებს და ინარჩუნებს საკუთარ კონკურენტულ უპირატესობებს. იგი ძლიერი მოთამაშეა ბაზარზე. ამ ეტაპზე კომპანია განიხილავს, თუ რამდენად შესაძლებელია პროდუქტის რეპოზიციონირება და ახალი სეგმენტების დაპყრობა.

სტარტაპების უმეტესობა ვერ ახდენს პროგნოზირებული შედეგების მიღწევას. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ ისეთმა კომპანიებმა, როგორებიცაა: Microsoft, Apple, Google, Skype და ა.შ. სწორედ ეს საფეხურები გაიარეს.

სილიკონის ველი არის ადგილი, სადაც დღითიდღე იზრდება მცირე თუ დიდი IT კომპანიების, სტარტაპებისა და ბიზნეს ინკუბატორების რაოდენობა, უფრო და უფრო დიდ ყურადღებას იქცევს სხვადასხვა თავისუფალი სარისკო კაპიტალის ფონდებში. ეს არის ადგილი, სადაც გამუდმებით ხდება მუშაობა ინოვაციებსა და რევოლუციურ პროდუქტებზე. აქ ყოველდღიურად იქმნება სტარტაპი, რომელიც ცდილობს თავისი როლი შეიტანოს მსოფლიო ინოვაციების შექმნასა და განვითარებაში. ყოველივე ეს ფაქტორი მეტყველებს იმაზე, რომ სილიკონის ველზე საგრძნობლად იზრდება კონკურენცია დამწყებ

კომპანიებს შორის. სარისკო კაპიტალის ფონდებისაგან უფრო და უფრო მეტი სტარტაპი ითხოვს დაფინანსებას. სწორედ ამიტომ, სილიკონის ველზე გამოიკვეთა ტენდენცია, რომლის მიხედვითაც ვენჩურული ფონდები ინვესტიციას ახდენენ ისეთ დამწყებ კომპანიებში, რომლებსაც კარგ იდეასა და უდიდეს მოტივაციასთან ერთად გააჩნიათ სწორად მიზანმიმართული პროდუქტი და წარმატების მიღწევის უმოკლესი ვადები. ცოდნასა და ინოვაციაზე დაფუძნებული ეკონომიკის მშენებლობა გრძელვადიანი პროცესია. საქართველოშიც აუცილებელია ამ მიმართულებით სწრაფი და ეფექტური ნაბიჯების გადადგმა. ამისათვის, პირველ რიგში უნდა მოხდეს საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება. მეორე, გასათვალისწინებელია საქართველოს რეალობა ის ძლიერი და სუსტი მხარეები, რომლებიც ქვეყანას გააჩნია. მესამე, სახელმწიფო დონეზე უნდა ჩამოყალიბდეს ერთი ხედვა და სტრატეგია, გამოიყოს პრიორიტეტული დარგები. ამ პროცესში ჩართული მხარეები წარმოდგენილი უნდა იყოს: უნივერსიტეტების, კვლევითი ინსტიტუტების და ლაბორატორიების, სახელმწიფოს, როგორც ინიციატორის და პროექტის შესაძლო დამკვეთის, ვენჩურული კაპიტალის, კერძო მსხვილი ბიზნესის და საწარმოების სახით; უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოში მაღალტექნოლოგიური საწარმოების ჩამოყალიბების ხელშეწყობისათვის ბოლო პერიოდში გარკვეული ნაბიჯები გადაიდგა: 2010 წლის ბოლოს მიღებული იქნა « საქართველოს კანონი საინფორმაციო ტექნოლოგიური ზონების შესახებ»; 2011 წელს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტში ჩამოყალიბდა საინფორმაციო ტექნოლოგიების ტექნოპარკი. IT ტექნოპარკის მონაწილე სტუდენტებს უნივერსიტეტი IT პროდუქტების შექმნის პრაქტიკული ჩვევებით და ცოდნით უზრუნველყოფს. ასევე ჩართავს მათ კომერციული დაკვეთის შესრულების პროცესში. ასევე საქართველოში დაფუძნდა პირველი ვენჩურული ფონდი. 2014 წელს ეკონომიკის სამინისტროსთან შეიქმნა საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო, რომლის საქმიანობის მიზანია ქვეყანაში ცოდნასა და ინოვაციებზე დაფუძნებული ეკონომიკის

მშენებლობა, რომელიც უზრუნველყოს ისეთი პირობების შექმნას, რომლებიც დააინტერესებთ ინოვაციური პროცესების მსოფლიო ლიდერ კომპანიებს, ეს კი ხელს შეუწყობს ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებას.

დასკვნა. მსოფლიო ინოვაციების ბაზარზე კონკურენცია და კონკურენტი კომპანიების განვითარების ტემპები დღითიდღე იზრდება. ამიტომ, წარმატებას მხოლოდ ის კომპანიები აღწევენ, რომლებსაც მკაფიოდ აქვთ განსაზღვრული საკუთარი უახლოესი სამოქმედო გეგმა და რომლებიც არ კარგავენ დროს ისეთი პროდუქტის შექმნაზე, რომელიც შესაძლოა საერთოდაც არ მიიღოს ბაზარმა.

თანამედროვე კონკურენციამ წარმოქმნა კომპანიის შექმნის, განვითარებისა და მენეჯმენტის ისეთი სისტემა, რომელიც ეწინააღმდეგება კომპანიის მრავალწლიანი საქმიანობის დაგეგმვის და პროდუქტის განვითარების აქამდე არსებულ კომპლექსურ მეთოდებს. ეს არის მეთოდი, რომელიც კომპანიას საშუალებას აძლევს დროის უმოკლეს დროში, პრაქტიკული მეთოდებით შეისწავლოს საკუთარი მომხმარებლის სურვილები და მასთან კონტაქტის საფუძველზე შექმნას სრულყოფილი პროდუქტი, რომელიც გარანტირებულად იქნება მიღებული პოტენციური მომხმარებლის მიერ.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. David Gladstone Laura. Venture Capital Investing. 2004, p. 193
2. Ginsberg A., Hasan I. New Venture Investment. Hardcover., 2003, p. 47 David
3. Gladstone Laura. Venture Capital Investing. 2004, p. 193
4. Michael J Roberts, Howard H Stevenson. New Business Ventures and the Entrepreneur. Harvard Business School Publishing. Hardbound. 2006, p. 284.
5. J. Corey Pierce The Art & Science of obtaining Venture or Angel Investor Capital, 2007. URL: <http://www.businessfinance.com/books/venturecapital.pdf>
6. <http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-bin/library.exe?e=d-01000-00--->

off-0period--00-1----0-10-0---0---0direct-10---4-----0-11--11-ka-50---
20-about---00-3-1-00-0-0-11-1-0utfZz-8-00&cl=CL2.7&d=HASH5071
f13b5398184d53b8bd.7>1

7. ივ. ჯავრიშვილი ჟურნალი «ეკონომიკა და საბანკო საქ-
მე» 2015.ტ3 #1 25გვ.(Iv. javrihveli, journal «economic and banking»,
2015, V.3, N1 p.25(in Georgian language).

RISK CAPITAL- PURPOSE AND TARGET AUDIENCE

Alexander Khvedeliani

PhD Student of Caucasus International University

RESUME

One of the perspective way to implement the high-risk scientific innovative projects is venture investment which effectiveness is proved by the world practice. In modern conditions, when the competitiveness fight methods are copied and modified, for business it is important the following: the innovative environment, fast spreading of new ideas, copying of productions, cooperation of enterprises in innovation sphere with other regional businesses. Venture investment presents a catalyst for developing the innovative activities. Venture investments, differing from the bank crediting, as a rule realize in small, medium-sized private or privatized enterprises oriented on the innovations without any guarantee.

Nowadays the venture branch experiences the upgrade time, what helps the globalization processes, society informatization, and knowledge and information role growing in business.

Starting Business and getting a product to market are always connected to the different kind of operational expenses. For it is necessary to captivate and ensure the different kind of funds, to replace investment in their idea. Financing sources for small ideas can be : private loans, family funds, loans from friends and etc. Big and ambitious business

projects needs more great sums. In such time the authors of innovation ideas apply for risk capital funds and «angel» investors. «Angel» investors put their sums in startups and do not oblige them to return back. Risk capital financing contains 5 main levels. But the levels amount may differ according to the investor and innovative ideas. On Silicon Valley the reflected tendency according to which venture fund investments are directed to the startup companies, which with a good idea and a great motivation have correctly a target product and the shortest terms of success. Economy building based on knowledge and innovation is a long term process. In Georgia there is necessary to make the fast and effective steps in this direction. First of all we should share the international experience. Secondly, it should be regarded the strong and weak sides, which Georgia has. Thirdly, it should form the united vision and strategy, separate priority branches.

Keywords: Venture Capital, Risk Capital, Silicon Valley, «Business Angels», Startup, Business Incubator.